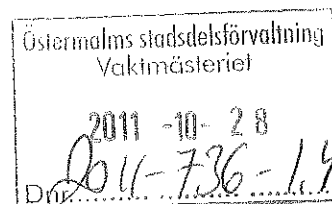




Östermalms stadsdelsnämnd
Box 24156
104 51 Stockholm



Per-Ola Larsson ./ Stockholm stad
angående **laglighetsprövning enligt kommunallagen; återförvisat mål från
Kammarrätten i Stockholm**

Ni får tillfälle att yttra Er över innehållet i bifogade handlingar.

Om Ni yttrar Er ska yttrandet vara skriftligt och ha kommit in till förvaltningsrätten **senast den 10 november 2011**. Ange förvaltningsrättens målnummer som finns längst upp till höger.

Om Ni har några frågor kan Ni kontakta förvaltningsrätten.

Mikael Edlund
Telefon direkt 08-561 68127

KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM

Ink. 2011-09-08

Målnr. 5093-11
Aldbil

► Per-Ola Larsson

28 augusti 2011

Pnr 370417-2653

Telefon: 08-6671570

E-post: per.ola@telia.com

Ulrikagatan 13, 115 23 Stockholm

Mål

13573-11, enhet 11

► Kommentar till yttrande av Östermalms stadsdelsnämnd (ÖSN) 2011-08-24

Jag har tagit del av yttrandet och lämnar följande kommentar:

► A: ÖSNs beslut 2011-06-16 § 4 om flyttning av sysselsättning för psykiskt funktionshindrade från Lotsen Östermalm till Balder på Norrtulls sjukhus på Normalm

- 1) Inledningsvis vill jag instämma i nämndens konstaterande att 9 § LSS inte reglerar dagverksamhet för psykiskt sjuka personer. Det var ett misstag av mig att sända mejlet med detta påstående. Jag beklagar misstaget och ber om ursäkt att jag bevärat FR med detta mejl. Tyvärr upptäckte jag det inte förrän jag läste nämndens yttrande.
- 2) Eftersom jag tagit del av nämndens yttrande kommenterar jag det genast för att om möjligt påskynda handläggningen av målet. Om det aktuella diskriminerande beslutet i juni inte upphävs medför det ett omänskligt och lagstridigt ingrepp i den trygghet som de psyksikt funktionshindrade östermalmsborna har rätt till i närområdet enligt
 - a. Regeringsformen 1 kap 2 §
 - b. psykiatrireformen (prop 1993/94:218), i vilken den dåvarande borgerliga Regeringen klargjorde att det måste finnas lokaler för dem som inte klarar mer än ett fåtal timmars sysselsättning i veckan. Där skulle de kunna "leva som andra" i en hemliknande miljö nära hemmet. Genom den propositionen stärktes dåvarande 21 § SoL = nuvarande 5 kap 7 § SoL som avsågs reglera träfflokalerens funktion.
 - c. De lagar jag åberopat
 - d. Socialstyrelsens föreskrifter
 - e. Kommunfullmäktiges åberopade föreskrifter
- 3) Nämnden menar att den inte behöver tillämpa 3 kap 6 § SoL, Kommunfullmäktige ger en helt annan tolkning av denna paragraf i sitt beslut 2011-06-13 under § 20. (Jag bilägger fullmäktiges beslutsbilaga i det ärendet) Jag citerar:

5. Allas arbetsförmåga ska tas tillvara

Staden ska¹ främja möjligheten till anställning, praktikplatser och sommarjobb. Rekryteringsförfarandet inom stadens nämnder och styrelser ska inte missgynna eller diskriminera personer med funktionsnedsättning. Personer med funktionsnedsättning ska kunna arbeta i Stockholms stad. Staden ska i första hand verka för att personer som har en funktionsnedsättning får

¹ Obs valet av hjälpverb "ska". Det uttrycker ett obligatorium. Det är alltså inte ett temporalt hjälpverb med syfte att främjandet ska ske någon gång i framtiden!

tillgång till arbetsförmedlingens insatser. Stadens jobbtorg kan även ses som en resurs för gruppen. Ett övergripande mål med dagliga verksamheter enligt LSS och **dagverksamheter enligt SoL är att utveckla den enskildes möjlighet till arbete.** (Artiklar i FN-konventionen: 19, 27, 28).

Indikatorer:

- Andelen anställda personer med funktionsnedsättning i Stockholms stad. - Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete **efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL.**

4) Nämnden påstår fortfarande att verksamheten är frivillig, både för kommunen och för besökarna. Ja, den är självfallet frivillig för besökarna. Men det åligger kommunen enligt kommunfullmäktiges citerade tolkning av 5 kap 7 § SoL att nämnderna skall driva **dagverksamheter enligt SoL**

- 5) 6 kap 7 § kommunallagen: Nämnderna **skall** var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de *mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten*. Fullmäktige fattade det citerade beslutet **2011-06-13**, dvs före ÖSNs nu aktuella beslut. De nämndledamöter som tillhör fullmäktige borde ha känt till denna nya föreskrift av fullmäktige och tillämpat den vid det aktuella beslutet 2011-06-16.
- 6) Visserligen har ÖSN avstyrkt mitt överklagande. Men ÖSN har inte motsagt de flesta av mina påståenden i klagoskriften. Nämnden har heller inte kommenterat de bilagor som jag fogade till klagoskriften som stöd för min uppfattning.
- 7) Det tyder på att ÖSN instämmer i mina påståenden:
 - a. I samband med psykiatrireformen 1994 (prop 1993/94:218) infördes nuvarande 5 kap 7 § socialtjänstlagen (SoL; dåvarande SoL = 21 §). Propositionen klargör att det i närområdet måste finnas anpassad sysselsättning för olika grupper funktionshindrade. Vid genomförandet av reformen var det självklart att de mest utsatta skulle få sådan anpassad sysselsättning i träfflokaler typ Lotsen. Den målgruppen på Östermalm består av c:a 300 personer. Med den försämring av lokalsinnet som drabbar dem med svåraste funktionshinder vågar de inte röra sig utanför det egna närområdet. De är rädda att inte hitta hem
 - b. Har Norrmalms stadsdelsnämnd rätt att utföra Östermalms sociala åligganden? Som jag påpekat kan endast fullmäktige besluta stadsdelsnämndens geografiska forum samt de uppgifter nämnden har att utföra. Det står alltså klart när ÖSN inte motsäger det påståendet. Fullmäktige har redan beslutat att vissa uppgifter skall beslutas i stadens centrala socialnämnd. Om ansvaret för psykiskt funktionshindrade skall flyttas från en nämnd till en annan är det givetvis en uppgift för fullmäktige att efter ansökan ev fatta beslut om en sådan uppsplittring av verksamheter som skall pågå inom den egna stadsdelen
 - c. ÖSN har **inte** invänt mot den till min klagoskrift fogade bilagan "Samordna rehabiliteringen". *Stöd till utveckling av arbetsinriktad rehabilitering för personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning, utgiven av Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Socialstyrelsen, och intresseorganisationen Sveriges Kommuner och landsting*. Inte heller har nämnden motsagt vad jag åberopat i prop 1993/94:218 & regeringens skrivelse 2008/09:185.
 - d. ÖSN accepterar uppenbarligen också mitt påstående om jäv.

- e. Ett viktigt argument för nämnden vid beslutet att stänga Lotsen var att nämnden skulle sakna pengar till verksamheten. I klagoskriften pekade jag på en rad möjligheter till finansiering. ÖSN förklarar inte varför man inte tillämpat 10 kap 3 § SoL för att få extra pengar till den lagstadgade verksamheten. Inte heller varför man inte sökt tillgängliga statsanslag. Denna underlåtenhet visar nämndens ointresse för de psyksikt funktionshindrade i stadsdelen. (Stadsjuristen brukar påpeka att lagstadgad verksamhet inte får underlåtas om det saknas pengar. För behandling av ev underskott har KL tydliga regler hur det ska hanteras)
- f. Ett vägande skäl för ÖSN att stänga Lotsen var medelsbrist. Vid behandlingen av nämndens yttrande 2011-08-24 frågade ledamoten Eduardo Hornos Ledoux om nämnden verkligen sparar en miljon kr på att flytta Lotsen. Socialchefen svarade att lokalerna skall användas för "försörjningsstödet" som skall utöka sin verksamhet. Men om nämnden saknar pengar till den obligatoriska verksamheten på Lotsen kan man knappast ha pengar att utöka annan obligatorisk verksamhet. (För sådana ändamål finns 10 kap 3 § SoL) Om ÖSN verkligen skall göra en ekonomisk vinst på 1.000.000:- kr måste ÖSN givetvis hyra ut de lokaler som blir tomma efter Lotsens flyttning. ÖSN har inte beslutat att utöka verksamheten på Försörjningsstödet. Tyvärr togs denna upplysning inte till protokollet. ÖSN gör alltså inte en besparing på 1.000.000:-, vilket var en av förutsättningarna för stadsdelsdirektörens förslag att lägga ned verksamheten på Lotsen och deportera de funktionshindrade till Norrmalm
- g. Kommunal sjukvård: Så länge ÖSN driver dagverksamhet på Lotsen eller Balder enligt 3 kap 6 § SoL skall nämnden enligt 18 § hälso- och sjukvårdslagen (HSL) driva sjukvård närmast under läkares kompetens. ÖSN berättar inte varför man inte beslutat om resurser för denna obligatoriska och viktiga sjukvård med t ex psykiatrisjuksköterskor & psykoterapeuter. I ÖSNs avtal om Lotsen med RSMH finns inte heller något uppdrag att låta utöva sådan sjukvård. Inte heller har nämnden uttalat sig om sitt rehabiliteringsansvar.
- h. ÖSN förklarar inte varför man inte informerar om sysselsättning på Lotsen enligt följande regler i socialtjänstlagen

3 kap. Vissa uppgifter inom socialtjänsten, m.m.

1 § Till socialnämndens uppgifter hör att- göra sig väl förtrogen med levnadsförhållandena i kommunen,

- medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen,
- informera om socialtjänsten i kommunen,
- genom uppsökande verksamhet och på annat sätt främja förutsättningarna för goda levnadsförhållanden,
- svara för omsorg och service, upplysningar, råd, stöd och vård, ekonomisk hjälp och annat bistånd till familjer och enskilda som behöver det.

2 § Socialnämndens medverkan i samhällsplaneringen skall bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och äldre

bostadsområden i kommunen. Nämnden skall också verka för att offentliga lokaler och allmänna kommunikationer utformas så att de blir lätt tillgängliga för alla.

Socialnämnden skall även i övrigt **ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och ungdom, äldre och andra grupper som har behov av samhällets särskilda stöd.**

Socialnämnden skall i sin verksamhet **främja den enskildes rätt till arbete, bostad och utbildning.**

4 § Socialnämnden skall i den uppsökande verksamheten upplysa om socialtjänsten och erbjuda grupper och enskilda sin hjälp. När det är lämpligt skall nämnden härvid samverka med andra samhällsorgan och med organisationer och andra föreningar.

5 kap 8 § första st SoL: Socialnämnden **skall göra sig väl förtrogen** med levnadsförhållandena i kommunen för människor med fysiska och psykiska funktionshinder samt i sin uppsökande verksamhet **upplysa om socialtjänstens verksamhet på dessa områden.**

- i) inte heller varför man inte tillämpar sådan vårdplanering som är föreskriven i 2 kap 7 § SoL. Information och vårdplanering skulle ge de funktionshindrade upplysning om deras möjligheter till olika former av sysselsättning. Eftersom ÖSN underlåter att tillämpa dessa lagstadgade instrument undergräver nämnden de funktionshindrades hälsa. Inte förklarar heller nämnden varför samverkan i denna viktiga fråga inte har skett med Landstinget och de lokala handikapporganisationerna enligt 5 kap 8 § SoL. I prop 1993/94 diskuterar Regeringen om det borde vara en enda huvudman för den nya psykiatrin. Regeringen kom fram till den slutsatsen att Landstinget måste ha det medicinska ansvaret och kommunen det sociala ansvaret. Men Regeringen poängterade **mycket starkt** vikten av ett nära och effektivt samarbete. På denna punkt är alltså beslutet om stängning av Lotsen klart stridigt mot 5 kap 8 § SoL. Den medicinska expertisen hos Landstinget hade kunnat förklara för nämnden hur viktig trygghetsfaktorn i närområdet är för de psyksikt funktionshindrade. Att socialchefen släppte nyheten om Lotsens stängning inför en grupp oförberedda funktionshindrade personer vid ett möte på Lotsen skapade ett chocktillstånd. Det har inte varit någon samverkan med den patientförening som arbetar i Lotsens lokaler, RSMH Carpe Diem eller med andra patientorganisationer för denna patientgrupp. Den omständigheten att ÖSN anlitar entreprenören RSMH riks befriar inte nämnden från samverkan med de berörda lokala handikapporganisationerna.
- j) Patientsäkerhetslagen: Även OSNs tystlåtenhet på denna punkt tycks innebära att ÖSN instämmer i mina påståenden
- k) Samverkan Inte heller reagerar ÖSN för mitt påstående om obefintlig samverkan i Handikapprådet och med berörda handikapporganisationer.

Jag kan bara konstatera att stadsdelsnämnden i princip accepterar min påståenden eftersom nämnden inte vederlagt vad jag påstått i klagoskriften. Därför borde nämnden ha tillstyrkt mitt

överklagande. Nämnden kommenterar inte heller mina bilagor som utgör stöd för att nämnden måste driva en träfflokal för de psyksikt funktionshindrade. Jag finner därför stöd för att nämnden instämmer i mina påståenden. Det är därför svårt att förstå att nämnden avstyrker överklagandet.

B : Beslutet enligt 16 § 2011-06-16:

Stadsdelsdirektörens tjänsteutlåtande om Lotsen är daterat den 2 juni. Där finns ingen information om att han samverkat vare sig med Landstinget eller handikapporganisationer. Föredades inte rådets protokoll förrän 2011-06-07. Stadsdelsdirektören hade alltså inte ens tillgång till vad som avhandlats i Handikapprådet.

Av protokoll framgår bl a :

Rådet framför besvikelse över att ärendet om Lotsen inte har sänts ut i samband med kallelsen så att rådet har fått möjlighet att sätta sig in i förslaget och också lämna synpunkter. Förvaltningen informerar om att ärenden som anses klara för utskick till nämnden också skickas till rådet. Övriga ärenden dukas/presenteras vid sittande bord. Rådet menar att rutinen bör justeras så att rådet ges möjlighet att yttra sig i tid innan ärendet går till nämnden.

Protokollet beskriver en parodi på sådan samverkan som skall ske enligt 5 kap 8 § SoL. Vad rådet anfört borde ha anmälts under § 4, eftersom uppgiften borde ingått i beslutsunderlaget om Lotsens stängning. Först sedan nämnden beslutat om stängningen får ledamöterna veta att rådet framfört besvikelse.

Rådets ledamöter får alltså inte kännedom om beredda ärenden förrän de skickas ut till nämndens ledamöter. Hur ska Handikapprådet då kunna påverka en planering? Högst lagstridigt. Givetvis ska handikapporganisationernas representanter delta i beredningen från ett ärendes början. När detta protokoll anmäls reagerar inte ens ledamöterna mot denna olagliga hantering av ärendet om Lotsen.

Vidare påstår nu nämnden att man ständigt samverkar med RSMH-riks, Carpe Diem & Landstinget. Men varför berättar inte stadsdelsdirektören i sitt tjänsteutlåtande vad dessa instanser sagt i ärendet? Carpe Diem – den lokala RSMH-föreningen – hade ingen aning om planerna förrän socialchefen helt plötsligt berättade för en chockad publik på Lotsen att nu skulle Lotsen stängas. Denna hantering av stadsdelens alla funktionshindrade personer är diskriminerande och torde vara förbjuden enligt 1 kap 2 § regeringsformen.

ÖSN skriver *Nämndbeslutet den 16 juni § 16 var endast en anmälan av lokala handikapprådets protokoll från den 31 maj*

Så enkelt är det nog inte. Stockholm stad har ett avtal med HSO (Handikapporganisationernas samorganisation) att sådan samverkan som är föreskriven i 5 kap 8 § SoL kan ske i handikappråd. Handikapprådet är alltså en "förhandlingsorganisation" mellan två parter: *Stadsdelsnämnden c/ handikapporganisationerna*. Den tjänsteman som företräder nämnden har delegation att föra nämndens talan. Givetvis är handikapprådets protokoll en redovisning av hur

nämndens delegat har fullgjort sin samverkansskyldighet. Givetvis kan nämnden inte utan erinran lägga ett protokoll ad acta utan att reagera mot att samverkan inte fullgjorts enligt gällande regelverk, t ex kommunfullmäktiges i klagoskriften citerade föreskrift om samverkan. Det åligger nämndens ledamöter att se till att den lagstadgade samverkansskyldigheten genomförs på ett korrekt sätt. Handikapprådet är till för **samverkan** – inte meningslös information

Vid anmälan av protokollet skulle givetvis ledamöterna ha begärt återremiss så att en lagenlig samverkan hade kunnat ske med handikapporganisationer och landsting. I bilagda PM redovisar jag lagmotiven för 5 kap 9 § SoL. Nämnden borde visa lite mer respekt för lag och kommunfullmäktiges föreskrifter. Då skulle också situationen för de funktionshindrade på Östermalm bli bättre.

Eftersom kommunfullmäktige – som jag visat – föreskriver att de funktionshindrade **ska** kunna påverka besluten

Vad beträffar det särskilda yttrandet förstår jag inte påståendet "Beslutet var dock inte olagligt". Nej. Det är inte olagligt men det är ytterst lagstridigt på många punkter. Enligt 2 kap 4 § SoL är det bara fullmäktige som kan ändra de sociala arbetsuppgifterna för en stadsdelsnämnd. Östermalms och Norrmalms stadsdelsnämnder kan inte själva besluta att ändra sina åligganden. Östermalm hade formellt sett kunnat anhålla hos fullmäktige om att Norrmalm skulle kunna sköta träfflokalsverksamheten åt Östermalm, vilket Gud förbjude!

Brådskanie

Som jag framhöll i klagoskriften är detta mål mycket brådskanie. Bilan faller för de psykiskt funktionshindrade på Östermalm 2011-10-01. Det är min förhoppning att FR i god tid dessförinnan ska kunna upphäva det aktuella beslutet. Om inte det är möjligt yrkar jag – med hänsyn till alla de lagstridigheter som belastar beslutet – att FR omgående inhiberar beslutet.

Om beslutet verksställs är risken stor att människor som förlorar sin trygghet i Lotsen

- ❖ Skadar sig själva
- ❖ Försöker ta sina liv
- ❖ Lyckas ta sina liv
- ❖ I sin frustration skadar andra

Trots att beslutet enligt § 4 den 16 juni ännu inte vunnit laga kraft och skulle gälla först fr o m 1 okt. har nämnden redan påbörjat utflyttningen från Lotsen. Se bilagda meddelande från RSMH. Det är olagligt och kränkande mot de mest utsatta i samhället. Ja man bör kalla det hela för mobbning mot en grupp utan skyddsnät.

Målet har ju redan försenats eftersom nämnden fick anstånd att lämna yttrande. Om FR anser sig behöva remittera denna skrift till nämnden kommer målet att ytterligare försenas. Jag vädjar i sådant fall till FR att i stället snarast att omgående genomföra en muntlig förhandling så att jag genast kan bemöta ev påståenden från nämndens sida.

Jag vet att processen i FR är skriftlig. Men förvaltningsprocesslagen öppnar möjligheten för

2011-10-28

Dnr 2011-736-1.4.

► : Per-Ola Larsson

FR att hålla muntlig förhandling om jag begär det och det inte är obehövligt. Det är inte obehövligt m h t de funktionshinderades situation och föreskrifterna i patientsäkerhetslagen. Om FR inte kan avgöra målet utan en ny remiss, **behövs** verkligen en muntlig förhandling för att c:a 300 funktionshinderade människor på Östermalm inte ska förlora sin trygghet och läkande miljö. Jag föreslår också att FR till en sådan förhandling kallar en psykiatriker med suicid som specialitet. Han kan för FR förklara riskerna när en kommunal nämnd undanröjer tryggheten för funktionshinderade som förlorar sin trygghet på det beslutade sättet. Sannolikheten för självskadebeteende, självmordsförsök och fullbordade självmord är stor

Jag är tacksam för största möjliga förtur. Om FR inte slutligt kan döma i målet i god tid före 1 okt vådjar jag till FR med hänsyn till alla lagstridiga delar i de överklagade besluten att **FR omedelbart förbjuder verkställigheten beslutet 16 juni § 4.**

Jag yrkar också att FR behandlar detta mål tillsammans med mål 13606-11, enhet 11, som gäller Balder hos Norrmalms stadsdelsnämnd

Per-Ola Larsson

